

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

SMIDJE SMEE

Vrolijk spel in één bedrijf
voor onze schooljeugd van het basisonderwijs

door

Edmond Lauwaet

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2000
Nr.1242

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste TIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagkaart die, degelijk ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

© 1982 Toneelfonds J. Janssens/Erven Edmond Lauwaet

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

TREDEN OP: DE VERTELLER, met brede hoed en zwierige mantel.
SMIDJE SMEE, eerst straatarm, daarna steenrijk.
KATRIEN, vrouw van de smid.
TIST en KOBUS, klienten van de smid.
SINT JOZEF, met staf en kabouterbaard.
DE DUIVEL, sluw, brutaal en lenig.
EEN PAAR SMIDGASTEN.

VERTELLER: (Zit uiterst links of rechts ongeveer in het midden van de zaal; dient zonder veel hinder het podium te kunnen bereiken; wacht tot het stil wordt in de zaal en iedereen dus het gesloten doek in 't oog houdt; staat dan plots recht en zegt luid, en liefst tot verassing van het publiek) : Geachte dames en heren!

SMID: (loert boos en verwonderd door een nauwe opening in het doek, speurend de zaal rond en wil met vinger op de lippen de verteller het zwijgen opleggen) Sssssttt... stil daar!!

VERTELLER: (Onverstoord verder, terwijl hij het podium naderd) Ik zei: "Geachte dames en heren!"

SMID: (Is nu voor het gesloten doek gekomen en tracht met heftige gebaren de verteller het zwijgen en het "zitten" op te leggen)

VERTELLER: (Steeds door-spielend) Wij spelen dus voor u het eerste schuifje van "SMIDJE SMEE". (Met ongenoegen ziet hij de smid voor het gordijn en zegt luid en boos): Ga daar weg, smid!

SMID: (Boos en verontwaardigd) Jamaar...Jamaar...

VERTELLER: (gebiedend) Ga weg, zeg ik je!!

SMID: (Woedend) Jammar, IK moest beginnen en niet jij!!

VERTELLER: (Tot het publiek) Horen jullie dat, mensen? Hij kent weereens ziun rol niet!

(En nu pas verdwijnt geruisloos het doek; de smid gaat vol ergernis in zijn smidse staan, terwijl hij de verteller goed in 't oog houdt en met levendige gebaren fel reageert, zonder echter te storen, op wat de verteller vertelt!)

VERTELLER: (Heeft intussen het podium bereikt, langs een zijtrapje vanuit de zaal, langswaar hij ook moet kunnen terugkeren) Jullie kennen natuurlijk zelf de historie van Smidje Smee, van uit de tijd dat jullie zelf nog schoolliepen. Ja, dat is lang geleden, anders zouden jullie daar niet zitten en wij zouden hier niet staan! Maar goed. (Ziet de smid even wantrouwend aan) Héél graag speelden we het ganse stuk van onze smid, maar ja...(haalt minachtend de schouders op)...hij kent het nog niet helemaal en daarbij het zou wat laat kunnen worden. (Smid maakt gebaar van "getikt is hij")

(Met stemverheffing) Er was dus eens een smid. Kijkt! daar staat hij! Héél tevreden ziet hij er waarachtig niet uit. Dat is hij nooit, maar dat is zijn eigen schuld! (Gebaar van smid: "heb je ooit?!") Onder ons gezegd, hij is razend jaloers op die andere smid uit het dorp! Die andere heeft véél werk en hij heeft er bijna géén! Toch is hij niet dom. Zullen jullie wel spoedig door hebben.

SMID: (Maakt opzettelijk gerucht)

VERTELLER: (Tot smid) Op je gemak, smid!

SMID: (Gebaar van "loop naar de maan, kerel!")

VERTELLER: (Rustig verder) En hij heeft ook een heel kwade vrouw. Zo beweert hij toch. Katrien heet die. Ze zal hier seffens wel zijn. Daarbij komt nog...

SMID: (Luid onderbrekend) Hoe zit dat?? Kan ik haast beginnen?? Zie je niet dat je de mensen verveelt??

VERTELLER: Horen jullie dat, dames en heren? Hij heeft weer eens een boze bui. En zo is dat alle dagen. Geen leven meer met zo'n vent, zegt Katrien, en ze heeft nog gelijk ook! Ik weet niet hoe dat met zo'n kerel verder moet...

SMID: Als jij je smikkel wil houden, zullen de mensen het spoedig vernemen.

VERTELLER: Smid, hou nu toch eindelijk eens je manieren! Wat zullen de mensen daar nu over denken? Daarbij, in het boekje staat geschreven dat IK eerst moet beginnen!

SMID: (Smalend) Boekje, boekje, jij met je boekje! Ik heb geen boekje nodig. 't Is MIJN beurt en hoe vlugger je verdwijnt hoe liever.

VERTELLER: (Verontwaardigd) Goed, goed, best. Je kan zelf spelen, daar! Ik doe niet meer mee!! (Stapt woedend van het podium en gaat de zaal weer in)

SMID: Hebben jullie het gehoord, dames en heren? (Ironisch) Ik heb geen werk...Ik ben jaloers...ik heb een kwade vrouw.. een boze Katrien...Moest ik knoeien zoals die andere smid, ik had werk bij de vleet! Maar dat wil ik niet, nee. Ik, smidje Smee, ik ben een specialist in de edele smeedkunst en hij...die andere, die snotvink, is alleen maar een verwaande boerensmid, die nog niet eens behoorlijk een hamer in zijn handen kan houden! Maar ja, zian jullie, het zijn de klanten, die graag bedrogen worden. Daarom gaan ze elders. Maar mij best hoor! Moest ik jullie vertellen...

KATRIEN: (Op, links, snibbig) Sta je daar weer te foeteren?
Moet je niet werken?

SMID: (Vanuit de hoogte) Zou je niet beter bij de pappot blijven,
vrouw?

KATRIEN: Pappot, pappot...Straks zal je "waterpot" mogen
zeggen, want ik heb geen geld om een literke melk te kopen!

SMID: (Naar de zaal toe) 't Zijn slechte huisvrouwen, die
pap maken van water!

KATRIEN: Ja hoor, 't zal wel weer MIJN schuld zijn! Je vuur
brandt nog niet eens.

SMID: (Prompt) 'k Heb geen kolen, mens!

KATRIEN: (Naar de zaal toe) 't Zijn slechte smeden die vuur
maken zonder kolen!

SMID: (Die uitkeek naar rechts; plots) Katrien, maak dat je
wegkomt. Boer Kobus komt eraan! Die wil vast een nieuw
dorsmachien kopen! Aha, de dag wordt goed! Weg, mens, weg!!

KATRIEN: (Naar links toe) Ja, ja... 't zou "ne keer" moeten
waar zijn! (Af)

KOBUS: (Van rechts, kijkt nors)

SMID: (Té vriendelijk) Dag onze beste, brave, lieve Kobus.
Welkom in mijn smidse! Kan ik je soms wat verkopen? Ik heb
gehoord...

KOBUS: (Kort en afdoende) Niet te veel babbelen, smid. Hier
slijp mijn kapmes eens vlug!

SMID: (Teleurgesteld) Is dat alles?? Ik meende...Ik dacht...

KOBUS: Meen en denk maar als ik weg ben, smid. Vlug man.
Zie je niet dat ik gehaast ben?

SMID: (Onwillig) Jamaar, jamaar, voor zo'n bagatel zet ik
mijn machien niet aan. Dat brengt niets op, man!

KOBUS: (Verwonderd) Hoezo?? Vooruit, zeg ik!

SMID: (Schudt koppig het hoofd)

KOBUS: Néén?? Néén??

SMID: Néén!! Nog voor de duivel niet!!

KOBUS: (Boos en resoluut) Goed, man, goed! (Terugnaar rechts)
Dan ga ik naar die andere smid toe en koop me meteen een
nieuwe ploeg!

SMID: (Snel bijdraaiend) Allee, kom alhier met dat ding.
't Was immers maar om te lachen, Kobus! Ha, ha, ha...

KOBUS: (Grijzend imiterend) Ha-ha-ha-ha...Je kan alléén
lachen, smid! (Weggaand) Watte, watte, watte dan!!

SMID: (Wil Kobus achterna) Maar Kobus...Kobus...Kom terug...

Kobus!! (Boos) Hij is er vandoor! Hij kan naar de duivel lopen! Daar zie! Watte dan!

TIST: (Plots op, achtergrond) Smid..!!

SMID: (Schrikkend) Wel, wat moet jij hebben? Me zo laten schrikken...

TIST: Is mijn spade klaar, smid?

SMID: (Humeurig) Nee, man. Nog geen tijd gehad!

TIST: Geen tijd, geen tijd...Maar ik moet mijn spade hebben!

SMID: Ze staat daar, zie! Hoepel er maar mee op. Zo'n oud scharminkel!

TIST: Jamaar, jamaar, dat gaat zo niet!

SMID: (Ongeduldig) Dat gaat zo wél en als je om de drommel niet maakt dat je er uit komt...

TIST: (Verwonderd) Zeg smid...smidje Smee, welke vlieg heeft je gestoken??

SMID: (Nadert dreigend) Ben je nog niet weg??

TIST: (Snapt er niets meer van) Pot-ver-doe-zie...

SMID: (Woedend af; rechts) Potverdoezie...Potverdoezie..!!!

TIST: (Gaapt de smid verwonderd na) Nou...Als die niet door een boze hond gebeten is...

KATRIEN: (Terug van links) Dag Tist...

TIST: Katrien, waar loopt hij heen??

KATRIEN: (Zuchtend) Ik weet er niets van, Tist...

TIST: (Bezorgd) Hij...hij is toch nergens op zijn kop gevallen?

KATRIEN: Waarom, Tist?

TIST: Wààrom? Dààrom! Gegroet, Katrien! (Weg; achtergrond)

KATRIEN: (Allen, schudt meewarig het hoofd, maar schrikt op bij..)

STEM VAN DE SMID: En IK zeg je, dat ik niet zal doen!!

STEM VAN SINT JOZEF: (Kalm en bedaard) Dat zal je wél, smid!

SMID: (Van rechts; luid) Alle duivels en donders uit de hel...!

JOZEF: (Volgend) Sssssttt...niet zeggen, smid...niet zeggen!

Je MOET me helpen! Ik kan niet verder met mijn ezelke en mijn vrouw...

SMID: Je vrouw, je vrouw..Ze kan..ze kan..

JOZEF: Sssssttt...niet zeggen, smid. Ik moet immers vluchten, ver weg, met m'n vrouw en m'n kind!

SMID: Waarom?? Heb je soms...(Gebaar van "gestolen")

JOZEF: (Schudt het hoofd) SssTtt...Niet zeggen, smid, niet zeggen!

SMID: (Ongeduldig) Poverdoezie...Zeg het dan zelf!